

2018-05-04

GEM 2018/0098

Remissvar: Förslag till föreskrifter om riktade hälsoundersökningar 2014/100289

Sveriges läkarförbund har fått möjligheten att yttra sig om rubricerat förslag från Arbetsmiljöverket. Läkarförbundet tackar för möjligheten och vill lämna följande synpunkter.

Inledningsvis

Läkarförbundet ser positivt på att Arbetsmiljöverket har tagit initiativ till ett upphävande av föreskrifterna om Medicinska kontroller i arbetslivet och att de ska ersättas med Föreskrifter om riktade hälsoundersökningar. Vi instämmer i att förebyggande arbete är viktigt för att hindra skador och ohälsa i arbetslivet och att det bör finnas tydliga riktlinjer kring när och hur hälsoundersökningar ska genomföras. Läkarförbundet ställer sig positiv till de föreslagna ändringarna.

Viktigaste ändringar

Vi vill särskilt framhålla vikten av följande ändringar:

- Införandet av riktade hälsoundersökningar vid handintensivt arbete. Den typen av arbete ligger bakom många av de sjukdomar i rörelseorganen som medför lidande för de drabbade och sjukskrivningar. Förebyggande åtgärder bör rimligen kunna medföra minskat lidande samt färre sjukskrivningar.
- Förtydligandet av ansvarsfördelningen mellan arbetsgivaren och den medicinska expertisen, vilket rimligen bör minska missförstånd dem emellan.
- Arbetsgivarnas ansvar för att dokumentera beställningsprocessen samt att det finns tydliga direktiv på hur återkoppling ska ske till både individ och arbetsgivare. Vi menar att det är positivt att det i arbetsgivarens beställning av riktade hälsoundersökningar inte bara ska ingå återkoppling på individnivå utan även en bedömning av huruvida det finns uppvisade tecken på samband mellan ohälsa och faktorer i arbetsmiljön på ett generellt plan. Detta ger företagshälsovården en chans att föreslå åtgärder för att förbättra arbetsmiljön ur ett bredare perspektiv.
- Tydlighet i vad som gäller vid utfärdande av tjänstbarhetsintyg, så som vilken behörighet läkaren ska ha, att undersökningen genomförts i enlighet med namngiven föreskrift, sista giltighetsdatum för intyget samt när nästa riktade hälsokontroll senast bör genomföras.
- Tydliga krav på arbetsgivaren att föra register över vilka arbetstagare som berörs, vilka exponeringar de utsatts för, aktuell tjänstbarhet respektive utfall av exponering för kemikalier.
- Att de svenska föreskrifterna anpassas mot de nya EU-direktiv som tillkommit, vilket exempelvis gäller medicinska kontroller för asbest, kvicksilver, bly, nattarbete samt vibrationer. Ur både medarbetares, arbetsgivares och samhällets perspektiv är det

positivt att kraven på arbetsmiljöförbättrande åtgärder skärps när nya rön om skadliga effekter framkommit.

- Att tillämpningsområdet för klättring på hög höjd utvidgas till att gälla fler yrkesgrupper med arbetsuppgifter som ur risksynpunkt är att jämställa med mast- och stolparbete.
- Att läkares anmälan av sjukdom tas upp och specificeras.
- Att föreskrifterna lyfter behovet av riktade hälsoundersökningar för gymnasieelever med exponering för vissa allergiframkallande produkter. Detta är en grupp som har förbisetts tidigare. Vi vill understryka vikten av att ungdomen i god tid innan hen påbörjar ett gymnasieprogram om hen är tjänstbar, dvs om hen kommer kunna fullfölja gymnasieprogrammet. Det är med andra ord önskvärt att tjänstbarhetsintyg krävs redan vid antagning till berörda gymnasieprogram. Risken finns annars att en ungdom med exempelvis astma blir tvungen att avbryta ett gymnasieprogram och därmed förlora ett helt läsår.

Kompetenskrav

Läkarförbundet har ett par synpunkter kring de kompetenskrav som specificeras i bilagorna.

1.1 Kompetenskrav Vibrationer: legitimerad läkare.

3.1 Kompetenskrav Nattarbete: legitimerad läkare.

4.1 Kompetenskrav vissa allergiframkallande produkter: legitimerad läkare.

Eftersom det handlar om kvalificerade bedömningar menar vi att kompetenskravet bör vara legitimerad läkare med specialistkompetens i företagshälsovård eller motsvarande.

2.1 Kompetenskrav hand-intensivt arbete: yrkeskategori inte specificerat.

Det framgår inte tydligt vilken yrkeskategori som skall utföra undersökningen och skriva intyget. I konsekvensutredningen RM 2014/100289 punkt 7.1.3 står det att undersökningen kan utföras på arbetsplatsen av t ex ergonom eller sjuksköterska. Det förutsätter att undersökningen utförs av företagshälsovård.

Avslutningsvis

Vad gäller den konsekvensutredning som Arbetsmiljöverket gjort är det Läkarförbundets uppfattning att det är en heltäckande analys och vi instämmer i de väl underbyggda slutsatser som framkommit i förslaget till Föreskrifter om riktade hälsoundersökningar.

Med vänlig hälsning

SVERIGES LÄKARFÖRBUND

Heidi Stensmyren
Ordförande Sveriges läkarförbund

Sara Tunlid
Utredare